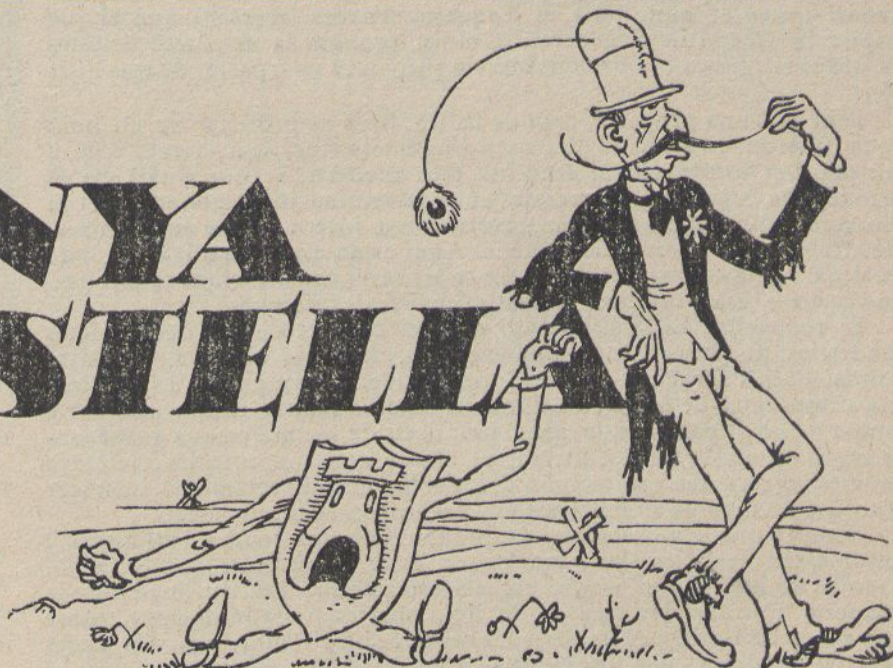

Didac Ruiz vol orientar la revolució

Didac Ruiz — com diuen els anuncis —, Diego Ruiz —, segons ell signa —, acaba de publicar: «El crim dels Reis catòlics i la fi de la Missió històrica de Castella». No és gaire voluminós, però duu el pes d'ambicions desmesurades. Ruiz ha sentit dir, que, en esclatar la Revolució russa, aparegué un home oblidat, i que aquest home pronuncià la paraula definitiva, s'emparà del Govern i fundà una societat nova. I ell ha cregut, de bona fe, ésser el Lenin de la Revolució espanyola.

Per si no estàvem prou convençuts de les seves dots excepcionals, l'ex-filòsof d'«El Poble Català», el rebregat «Jo» que Prudenci Bertrana lliurava a la vindicta popular, prova de justificar-se: «La Revolució té un pensament genuí: el meu. Jo sóc un gran patriota: l'únic. Jo sóc un home genial: no puc negar-ho. Catalunya és la meua alumna». I en aquest sentit, cal interpretar diagnòstics com el de l'Alomar: «Sou català, ben català, més català que els catalans de naixença», i el d'En Maragall («Didac és un esperit creador») i la rigorosa classificació del professor Perès, de París: «Es un dels quatre homes de laboratori, amb què compta Espanya».

Aquest concepte tan altiu d'ell mateix li permet d'emprar un estil pirotècnic que recorda, ben sovint, la xerrameca teosòfica. Les frases s'esgraonen i són coronades per un esclat audaciós. No costa gaire d'imaginar-se l'escriptor, assegut a qualsevol cafè, engegant el disc de la darrera lectura, amb una barreja d'ironia, de petulància i de neomisticisme.

La Història com a Sanció

Com tot aquell qui vol demostrar coses absurdes, Didac Ruiz pren per base una Filosofia de la Història. L'home — exposa — viu

dins la dolor, i la seva vida té com a finalitat lliurar-se del sofriment. La dolor més veritable és la injustícia; podem definir la Història com l'esforç de la Humanitat per a superar, a través del temps, la immoralitat col·lectiva i assolir la joiosa revenja de la Sanció. La Història és Sanció. L'anhel del càstig, empeny les multituds pel corriol dels segles, i posa, damunt dels cimals, la senyera venjadora.

Fins aquí, no res d'inaudit. Hi han moltíssims genis que s'ho han pres talment: Sant Agustí, Hegel, Bossuet, Balmes, Scheler. Però la cosa es complica per mor dels exemples que Didac retreu. Mai diríeu per què s'ha sublevat la Índia, actualment? Molt senzill: ara fa un segle, un jutge de Newgate condemnà a morir un infant, per haver robat 5 schellings. Un excés, immoral, de ritualisme jurídic. Doncs bé: la Història imposa una sanció. Els nens de la Índia, al cap de cent anys, assassinen els jutges anglesos, proclamen l'anarquia, inicien la màxima rebel·lió moderna: «La Índia és la núvia del nen de Newgate».

El crim de Castella, segons Ruiz

Endevineu el postulat del nostre autor? Tota Revolució és una sanció. Per a orientar-nos sobre la revolució espanyola, per a esbrinar-ne el sentit i dreçar-li el camí, cal saber quin crim històric han punit, aquests dies, les multituds. Secret que el Govern ignora i no sospiten ni els més cultes directores del moviment. Didac, genial, creador, es mor de ganes de revelar-nos l'enigma.

Espanya — diu — era un país compost de tres races: castellana, catalana i jueva. Totes tres van acoblar-se per tal de sancionar l'imperialisme musulmà. Reconqueriren les terres perdudes. I en atènyer el fitó de Granada, heus aquí que els Reis catòlics cometeren, en nom de Castella, el crim d'expulsar els

jueus. D'aleshores ençà, no hi ha hagut pau a Ibèria. I la Revolució d'ara, ha d'ésser el triomf de l'esperit català, força més judaica que el de Castella, damunt els successors dels Reis Catòlics. Cal obrir les portes a l'argent judaica. Cal cremar els temples cristians, per tal d'esborrar la injustícia comesa. Bescanviem el nom d'Espanya i diguem-ne «Toledot, Iberion, Sepharad o Teshabah». Més encara: «damunt la tomba de Ferran III, el sant, hi havia diverses inscripcions, corresponents a les llengües que aleshores parlava Espanya: el temps, només n'ha respectat una, la jueva; heus aquí la sanció del temps: en la llengua de la sanció ha de pensar, escriure i cantar la vil Castella. Es el verb de Gabisol. Ell fundarà la unitat de la Pàtria».

I el llibre fineix amb aquest col·lofó: «Un últim esguard a la Força, un Inri gran, damunt la creu de Castella.»

En quin sentit la Història és sanció

Cal fer la crítica d'una concepció semblant? Més aviat, combatre aquesta manera d'enfocar i d'estudiar les coses: sense mètode, amb una intuïció fol·la, gairebé animal; cercant aplaudiments, com un «divo».

Potser sí, que la Història és Sanció. Però no en el sentit ingenu en què ho sostenen diversos filòsofs, ni en el sentit supersticiós que divulga Ruiz. Es sanció — i dura sanció alguns cops — dels defectes col·lectius.

Els catalans, com a poble, no som pas perfectes. Tampoc no ho és Castella. Hereva dels gots i dels àrabs, experimenta sovint, una passió fol·la pel «bien parecer», per l'honor extern i la fatxenderia. D'aquest defecte són concomitants la vida aventurera, la galania poca solta, la immortal picardia, la galbana sostinguda amb alegats patrioters. Contra d'ell, ha reaccionat la virtut cristiana. I aleshores Cas-

tella engendrà la meravella dels seus místics, menyspreadors de tota parencia, que s'endinsen en el castell interior i l'analitzen amb una divina clarividència.

Aquesta és la pàtria d'Hernan Cortès... i Joan de la Creu. En faç de la qual, Catalunya mena una existència pràctica. Barroera, fins i tot impolida, no es capté d'empolainar-se, ni es llença a profunds subjectivismes. Viu folgadamente: les seves convulsions socials són produïdes, fet i fet, per l'anhel de treballar amb més gran profit personal. Però al costat d'unes tals limitacions, la nostra gent sap l'encís de l'amor casolà; embelleix el terré i la llar; expressa en moments d'inspiració, la poesia de la feina quotidiana i de la pietat serena.

Espanya desnivellada

Orientar la revolució? Cerquem una fórmula social que neutralitzi els defectes col·lectius de Castella i els de Catalunya. Nivellem l'Espanya. Cal que l'Autonomia faci tocar el centre de peus a terra, i que la Federació enlairi els punts de vista mediterranis. Corregides les nostres seculars fallences, és indubtable, que la Història d'Espanya serà abrandada per un esclat de justícia i d'eficàcia.

Els primers senyals

Els dos primers senyals, com de rompiment d'hostilitat entre les dues forces que es discuteixen l'esdevenidor de la República, han aparegut a Madrid, uns quants dies enrera, dins el clos de la comissió de la futura Constitució. L'un és el veto que hom intenta posar a les constitucions autonòmiques de les nacionalitats ibèriques aspirants a la pròpia llibertat, perquè no puguin legislar mai en un sentit més reaccionari (passi el mot, puix és d'aquests senyors liberals!) que el que inspire la Constitució general. L'altre, proposa la dissolució de totes les ordes religioses i la nacionalització (llegeixi's usurpació) de tots llurs béns.

Tant de l'una proposta, com de l'altra, hem de protestar-ne en nom de la llibertat. Les nacionalitats són uns éssers vius, considerats com a tals pel dret internacional i polític més modern, i com a tals els és reconeguda la facultat, primer de l'auto-determinació, i segonament el de l'íntegra sobirania dins el seu governament intern, sense ingerències, restriccions, ni vetos de cap mena. Aquí estan els casos d'Irlanda, i de Polònia, i de Baviera, qui van crear-se les seves constitucions catòliques, enc que els Estats tutelars, professin uns ideals diferents.

El renovellat Estat Espanyol, dins el concert de les Democràcies modernes, no pot constituir una excepció. Excepció absurda, per altra banda. Puix s'abrogaria un dret indegudament, atemptatori a la sobirania autonòmica de les nacionalitats federades. D'altre cantó, assentaria com a principi polític, la negació dels drets de les majories a governar-se segon els dictats d'elles. I això, és cloure amb un acte de violència les vies legals a les aspiracions del poble, i, indirectament, justificar d'antuvi les futures violències d'ell, per imposar els seus ideals.

Sempre que els ciutadans es mouen dins les sendes jurídiques i compleixen amb les lleis, tots deuen ésser considerats iguals. Sinó, mentre els uns (en el nostre cas els esquerrans, per dir-ho d'alguna manera) tindrien les vies de la llei, obertes indefinidament, sense cap mena de límit, per imposar els seus ideals i aspiracions, els altres (els de la dreta, per anomenar-los també d'una manera positiva) es trobarien amb un barratge insuperable per fer triomfar les seves idees.

Ara més que mai, els catòlics catalans estem contents d'haver votat l'Estatut, com un sol home, i d'haver sabut fer l'orb i el sord davant la generositat d'admonicions i consells, d'alguns catòlics nostres porucs, i d'altres estranys, mal informats, perquè no el votéssim. No ens havem equivocat. La proposició anti-liberal que comentem, indirectament, vé a reconèixer la nostra força social i política, i ensems palesa com l'Estatut, en principi i d'una manera força concreta, ens reconeix també una semblant força.

Sense violències ni intoleràncies, acoblem-nos tots per fer-nos-la valer en la futura constitució de Catalunya.

L'altra proposició, sobre la dissolució de les ordes religioses i confiscació dels seus béns, més que una injustícia ignominiosa, constitueix un vilipendi, un oprobí. Ella erigeix en precepte legal, bàsic i fonamental d'un Estat, el robatori. L'Estat, en nom de la *salus pública*, i en casos excepcionalment greus, pot emparar-se d'alguns béns dels ciutadans. I encara, però, en tot allò que és viador, indemnitzant-los. Llavors, el mateix sentiment etern de la justícia, sense el qual cap poble no subsisteix, imposa uns límits de continència, escollint en la confiscació els béns d'aquells qui no en freturen massa, o gaudeixen d'una llarga abundor.

Els religiosos, són ciutadans qui tenen dret a gaudir de tots els mateixos drets, que els altres ciutadans. El dret a associar-se; el dret de propietat; el dret a viure i posseir col·lectivament. Tan arrelat és en la consciència social un tal dret, que fins ara, tots aquells qui el neguen, governant i tot, sols s'han atrevit a imposar certes minves, en forma

d'exaccions, a les fortunes desmesurades o de luxe, filles mésde l'abús que no pas de l'honest ús del dret de propietat.

Quan s'ha tractat de posar aturador a l'acumulament de negocis fantasiosos, seqüència dels abusos del mateix dret (com alguns acumulats durant la guerra) Govern i Parlaments han reculat, com colpits de l'atemptat que anaven a cometre contra un sentiment, més que col·lectiu, universal, basament granític de la civilització.

I fins i tot els qui propugnen la supressió d'un tal dret, per a un esdevenidor més o menys llunyà, mentrestant es complauen en gaudir-ne, ben tranquil·lament, per cert.

Que no se'ns vulgui fer callar, amb exemples d'Estats estrangers. Se'ns haurien d'oferir els exemples, si per cas, de Rússia i de Mèxic. No volem suposar en els pares de la nostra futura Constitució, uns imitadors d'aquests dos pobles, els quals l'enfolloniment sectari ha rebaixat a la categoria de pobles de la jungla. Nosaltres, al nostre torn, els oferirem l'exemple de Txecoslovàquia, implantada per homes eixuts de sentiments cristians. Ells també allà, exacerbats per un nacionalisme atrabiliari i per un sectarisme verinós, van intentar unes mides semblants. I van deixar a la plebs que cometés malvestats i tot. El poble veritable reaccionà: ells mateixos acabaren per recobrar la raó, en adonar-se que la república tan anhelada anava a néixer amb un estigma d'oprobí universal.

Esperem que els pares de la Pàtria, qui proposen parelles mides, reaccionaran tanmateix. Un home que es veu robat, és assistit per la mateixa llei per recórrer a la força, en defensa pròpia. Qui negarà que una classe, com la constituïda per les ordes religioses, és assistida pel mateix dret? I qui negarà encara aquest mateix al poble?

No oblidéssim mai que si un Parlament pot erigir-se en Convenció, encara pot més erigir-se'n el mateix poble.

La lliçó d'un país

El diumenge passat, dia 10, en forma de plebiscit es jugava a Prússia la sort d'Europa. Segons els resultats de l'escrutini, continuaria governant a Alemanya un règim pacifista i de col·laboració internacional, o bé naixeria al continent, una nova dictadura feixista molt més exaltada i molt més perillosa que la italiana. Hi havia també, encara que no tan imminent, el perill de la naixença d'un nou estat comunista que hauria tingut per conseqüència un desequilibri total de l'economia europea i una amenaça de mort per a l'actual civilització d'occident.

Un i altre perill s'han esfumat com la boira que s'escampa en sortir el sol de la comprensió i la veritat.

Els alemanys s'han donat compte a temps del que per a ells significaria un feixisme o bé un comunisme. La vida se'ls presenta difícil; però han sabut veure que ni el feixisme ni el comunisme els alleugerien en el més mínim sofriments monetaris, i en canvi, els portarien indefectiblement a l'horrorosa lluita de l'home contra l'home en ferotge combat per les trinxeres.

Alemanya acaba de donar una lliçó de pacifisme a l'Europa dels ex-aliats.

La intransigència francesa ha de veure en el resultat del plebiscit, anul·lat tot perill de guerra. Pot demanar França millors garanties polítiques? El que sí ha de veure i mirar amb cert recel, és els 9.793,603 vots que demanaven la dissolució de la Dieta prussiana. Nou milions i tants que poden augmentar ràpidament de continuar a Europa una política d'intransigència i de no revisió dels deutes de guerra.

Alemanya s'ha guanyat a les urnes la confiança del món pacifista. Les nacions creditores, deuen sa-

crificar en el possible llurs interessos per tal que aquesta manifestació d'un poble, sigui punt de sortida d'una veritable col·laboració internacional en favor de la pau i el benestar de la societat

JOAN RUNENT.

El conflicte dels infermers a l'Hospital de la Santa Creu

Un gest cívic dels nostres socis

Es sabut que els infermers de l'Hospital barceloníssim s'han declarat en vaga. Ex-malalts, incapaces de cap altre treball, eren mantinguts totalment per la Santa Casa, la qual els donava per a llurs petites despeses, sis rals diaris. La Confederació Nacional va sindicar-los, i ara, de cop i volta, exigeixen deu pessetes cada dia.

La vaga sobtosa d'infermers, és moral? No ho discutirem. Molt més malament procedí el Sindicat Unic, llavors que declarà el boicot a «L'Aliança» i privà els malalts de tota mena d'específics i de moltes medecines durant prop de quinze dies. No ho discutirem, com dèiem, però l'imperatiu de la consciència cristiana ens ha mogut a posar-hi remei. Un estol de socis del Dic vetlla, aquestes nits, els pobres malalts, ço que permet a les religioses de descansar, per torns, algunes hores.

No ho diem pas per vanagloria. No citem pas cap nom. Ho diem per si trobéssim col·laboradors i perquè considerem exemplar el civisme d'aquests joves amics nostres.

—Ja torneu a pispar rellotges?

—No senyor, ara els nacionalitzo.

DIC emprèn la campanya en pro del cine moral

Temps ha que totes les persones honestes desitgen veure solucionat el problema del cine moral. Enlloc del món, cine moral no vol dir cine soportífic. I arreu, les persones decents exigeixen una correcció en els programes. I els catòlics demanen films d'ideologia francament cristiana.

Podem comunicar-vos una bona nova. DIC, secundant les iniciatives jeràrquiques, ha entaulat negociacions amb la Casa Vilamala i ha signat un acord, en virtut del qual la nostra organització propagarà les pel·lícules d'aquesta casa, i ella, al seu torn, millorarà l'estoc i donarà tota mena de garanties morals i tècniques.

Entre els films que Casa Vilamala es proposa adquirir, figura, en primer terme, «El Crim de Silvestre Bonard». Per bé que aprofiti l'argument d'una novel·la d'A. France, n'ha suprimit tot allò que podia ofendre i l'ha transformat en una comèdia nobilitíssima. Reproduïm aquella escena culminant en què el vell professor empara la seva fillada. Aviat us comunicarem moltes altres noves de la nostra campanya.

CALAMARSADA

A l'ombra dels tarongers que donen nom a l'acollidor pati de la Generalitat, vàrem escometre un dels més destacats prohoms de l'actual situació, a fi d'esbrinar què hi ha de veritat entorn a les suposades dissidències entre els nostres homes d'esquerra.

L'al·ludit personatge es mostrà amatent—com tots els neòfits en política—a facilitar la nostra tasca d'informadors.

—...?

—No hi ha tals discrepàncies entre els que anàrem a les eleccions, com un sol home, i aconseguírem aquell triomf eminentment catalanesc que més tard culminava en la victòria dels conseqüents i pundonorosos catalanistes de tota la vida, Sediles i Giménez. Tot això són enraonies d'En Jové i d'En Griso, amb la condescendent complicitat de l'Alcalde. Com si no tinguessin prou feina a la Casa gran!

—...?

—Efectivament, no és d'ara que En Lluhi sent certes vel·leitats llerrouxistes; però això només respon a un arrelat atavisme. No oblidí que Lluhi i Rissac fou un dels homes del cèlebre Pacte de Sant Gervasi... Tanmateix En Lluhi—jo n'hi responc—és el més catalanista de la colla.

Comparat amb ell, En Companys és un ingenu novici.

—...?

—Pot desmentir-ho rodonament. En Franco, lluny d'ésser un dissident, és un dels més ortodoxos i adictes a l'Avi. No s'ha assabentat, per ventura, de les lletres enternidores que li tramet des de Madrid? Això del comunisme i de les grans sumes trameses pels bolxevics, és una llegenda tan absurda com la que els reaccionaris atribueixen al mecànic Rada. Pobre Rada! Si és la criatura més angelical d'aquest món!

—...?

—Veu? Ara ja hi toca més. En Samblancat és l'únic díscol de la colla. Jo ja havia advertit a qui devia, que aquest xicot tenia tant de catalanista com els Foronda i els Milans del Bosch. Però no em varen escoltar. Ara tracta de constituir un partit nou amb l'Aragai, i estan discutint el nom. L'Aragai vol que es denomini *Grup dels Mascles a ultrança*; En Samblancat opta pel títol de *Liga del mal mote*.

—...?

—Es cert: s'ha parlat de la constitució del partit xiraupalauista; però en realitat no es tracta d'un partit nou, sinó més aviat d'una matisació

que no afecta gens a la disciplina. Els Xiraus harmonitzen la teoria dels possibles, de l'Estagirita, amb el *devenir* bergsonià. En el fons, doncs, són uns autèntics possibilistes disposats a *devenir*—tostemps dintre la més estricta disciplina—presidents, posem per cas, d'alguna Lliga de Perseverança, sempre que aquests càrrecs siguin retribuïts.

—...?

—En Gassol també és aficionat a fer col·lecció de canongies... civils; però no cregui en cap cisma per part d'ell. Això del *ferrerisme* li passarà així que hagi posat tot el dentat. És un xicot incapaç de fer un discurs sense recórrer a algun tòpic. Abans tot eren orenetes i conreus, espígol i espigues, puigs i ferreters, aufàbregues i auberginies; ara les ha donades amb En Ferrer i Guàrdia, no pas perquè el tingui per un Pestalozzi, sinó perquè ha descobert que també havia tingut la debilitat de fer versos com ell. I quins versos! Aquells que comencen:

*No esperes nada de los otros
por bellas cosas que te ofrezcan
ciertos sabios y los poderosos;
porque si dan, también esclavizan:*

li alegraren las pajaritas — com diuen ara, — i per això té sempre a flor de llavi el nom d'aquest príncep de la moderna lírica castellana, d'aquest veritable Berceo del segle xx.

—...?

—Vostè comprendrà que la més elemental modestia m'impedeix parlar de mi. Però entengui que adesiara sóc home de partit, i que em proposo comportar-me envers l'Es-

La intervú de Calamars amb un il·lustre diputat de l'Esquerra.

querra catalana amb la mateixa lleialtat que l'incommensurable Gassó i Vidal reconegué en la meua humil persona, durant els set anys indignes de l'estúpida dictadura del darrer Borbó. (Es un dir-ho a vostè. Qui pogués tornar a aquells temps idíl·lics!).

—...!!!

—Perdoni: l'havia pres per un redactor de *La Noche*. I és que en el carnet que vostè m'ha mostrat havia llegit P. I. C. en lloc de D. I. C.

CALAMARS.

La darrera conversió

Com que estem ben informats, sabem allí on jau la llebre, tots els caus, tots els forats, la sal, la crema i el pebre.

I hem sabut que el noi Lluhi s'ha tornat bona persona! Ves qui podia predir una conversió tan bona?

S'ha tornat conservador, i menja sindicalistes; fa novenes amb fervor, recordant les hores tristes,

de quan anava pel món en contra la clericalla. S'ha subscrit a «Reacción», i al pit porta una medalla.

Diu que vol fé el penitent per ses maldats infinites; no vol cremar cap convent, i fins lloa els jesuïtes.

Talment com un caputxi barba llarga es deixaria, si no fos, ai, las de mil, que l'Avi el pel li pendria

Cada jorn en fer-se nit, el rosari diu que passa, rondina com un mosquit quan li parlen de carnassa.

Home d'ordre s'ha tornat, burgès tot ple de misteris, i devot encarcerat que blasma passats platxeris.

Després de fer exercicis amb un frare encaputxat, deixarà tots els oficis, menys el fer de diputat.

Car ha comprès que era hora de tenir seny i raó, les mil pessetes que cobra, prou valen bé tot això!

Si abans no ho féu, és que vela, que el lloc era disputat: cal tenir molt mala jela per arribà a diputat!

Mes ara que té cadira en les Corts Constituents, en fervor canvia l'ira, per fer funcionar les dents.

Mil pessetes, mil pessetes, bé valen això i molt més: tot és qüestió de manetes i dir coses al revés.

Cal combatre l'anarquia, en Pestanya i en Companys, fer ambo amb la burgesia, per disposar-ne molts anys!

Si l'ideal va per terra, mil peles, són mil miralls, que el programa de l'Esquerra, sols és bo per fer badalls.

I per això el noi Lluhi, s'ha tornat bona persona, car tot es fa per tenir les pessetes a desdir i l'acta de Barcelona!

KIKO.

La llibertat no conquistada

Endemig de l'exultament pel triomf de l'Estatut a Catalunya, un mal somni ens ensombreix el rostre. Moralment (si no jurídicament encara) hem conquistat la llibertat catalana. Ens manca, però, assolir una altra transcendent llibertat, la llibertat sindical.

Aquesta, al revés de l'altra, la posseïm jurídicament. Dins, però, d'una eficiència moral pràctica, és nul·la. No ens pertany a tots els qui, esperits liberals o cristians, no creiem en cap dogma humà, com és ara el de la unitat de Sindicat.

Existeix una documentació cruent que ho demostra. N'és testimoniatge frapant, ignominiós i cruent encara, el de les lluites d'ahir, d'avui, i, ai las!, de demà. La prova documental és tan terrible, que no hi ha ningú, que, lleialment, n'assumeixi la responsabilitat, ni dels arguments comprovatoris, ni de la veritat que hom intenta d'imposar. Així, el qui nega el dogmatisme de la unitat sindical, és acusat despectivament d'enemic de la unió de la classe obrera. I aquell altre, o bé el mateix, qui repudia tals procediments, és blasmat de provocador, venut, traïdor i mercenari de la classe patronal.

La mentalitat del poble exigeix una lògica ben simple, tota formulària. I el sindicalisme únic l'ha inventada i l'ha arrelada en la ment del poble, a la manera d'un dilema: o bé amb l'Unic, o bé esquirol. Nefasta conseqüència de la imposició per l'amenaça i per la por, ha estat de no reaccionar a temps, i no proclamar el sofisme del Dilema: o anarquista, o enemic de l'obrer.

El somni d'En Companys.

Constitueix un cinisme de dir, com han dit ells alguna vegada, que, defensors del interessos obrers, altrament respecten totes les idees. Puix en la sola afirmació anarquista (i ara volem oblidar la naturalesa dels procediments) existeix la negació de tota creença religiosa: la destrucció del matrimoni, àdhuc com a contracte natural, i de la família: accepten com una befa l'amor als fills i la reverència deguda als vells. En fi, la negació de tota la jerarquia de valors, que sustenten la civilització cristiana. I totes les reivindicacions obreres, perfectament poden ésser anhelades, tot i sostenint una tal jerarquia de valors. Però aquesta és incompatible amb l'ideal anarquista.

Es quelcom montruós d'exigir amb l'amenaça de les punicions més inhumanes, una cotització econòmica, per a destruir allò més car a aquell cor humà, que no ha estat encara pol·luït per la flama fumosa de

l'odi. L'anarquista intenta de conquistar a un hom, com a obrer, per a matarlo, moralment, com a home. I l'afalac, d'ell mateix, constitueix un absurd: la solidaritat de classe. Absurd, diem, puix per a sostenir-la i fer-la parenyosa, necessiten de tota llei de violències i coaccions. Al món no existeix cap fenomen social veritat, que per subsistir, li calgui de la imposició dura i bàrbara de la força. Mite, que ells, ai las!, erigeixen en dogma.

En totes les democràcies del món (noblement reconeixem), el mite sobre dit, ha pugat violentament per imposar-se com a dogma. Enlloc, però, la pugna ha reeixit, tan cruenta com ací, perquè enlloc el ciutadà ha deixat tampoc d'ésser home com ací. I, després de tot, l'home ha triomfat de la seva pura condició de proletari. Onegen al vent les banderes de les reivindicacions proletàries. Però, més amunt encara, i més airosa, hi voleia la de l'humanitat, de totes aquelles prerrogatives, inherents a la mateixa humana natura, les quals, per alguna raó profunda, estan garantides en la Constitució i d'entre d'elles, cap de tan gelosament com la llibertat sindical. En números anteriors evocàvem el cas de França, en la vaga tèxtil de Roubaix i Tourcoing. Avui ens plau, encara, d'evocar-lo. Tres sindicats, tres anaven a la lluita: els cegetistes, els unitaris (comunistes) i els cristians. I ni una gota de sang va tancar els emprius de les fàbriques. Un dels trucs de propaganda de l'Estatut, anunciava, amb el triomf d'aquest, el triomf de la Justícia social. Una justícia sense llibertat, és un absurd. No la volem. Macià, des de la balconera de la Generalitat, tot d'una del plebiscit triomfant, els ulls humits d'emoció, també va cridar:—Ja som lliures!—Ai!, amb quin ressò de sarcasme, l'exclamació del President, deuria tustar al cor de tots els obrers, funcionaris, ciutadans, en una paraula, endogalats pel Sindicat Unic.—Encara no som lliures!

Entre la llibertat catalana i la llibertat humana, preferim aquesta. Si vós, Macià, podeu ajudar a fer triomfar les dues, mereixereu bé de tots els vivents i venidors. Del contrari, passàreu a la història, adjectivat amb un d'aquests qualificatius que han constituït per a totes les generacions, un padró d'ignomínia.

No ho voldríem pas, ni per la vostra glòria, ni per la glòria de Catalunya.

M. FUSTER.

La senyora Marieta

Si haguéssiu conegut la senyora Marieta, ben aviat hauríeu constatat que era la dona més xerraire del poble. Totes les comares que volguesin saber la vida, històries i miracles de qualsevol estadant, necessàriament havien d'acudir a ella, car venia a ésser com una mena d'institució, o més aviat una agència d'informes a l'abast de totes les fortunes, car la senyora Marieta, no feia pagar res de les seves informacions, mentre hom la deixés descapdellar tot el reguitzell de paraules que sempre tenia al pap.

Però la senyora Marieta, a més d'ésser xerraire, era comprometedora en extrem. Al seu home, que era un bon Jan i que en el fons l'estimava, prou n'hi sabia de greu que la seva costella anés pel poble dient mal de l'un i de l'altre, però com que era allò que hom anomena un calssasses, mai no havia conseguit de posar al seu lloc l'autoritat marital. La senyora Marieta, havia arribat a imposar-se de valent i ella era la qui manava a casa, i el que ella deia, el molt babau del marit havia de complir-ho. Ai, si no ho hagués fet!

Un dia, el matrimoni va ésser convidat a unes noces. Eren les de la filla de l'alcalde del poble amb el noi del veterinari. No cal pas que comentem l'acte. Fou d'una resonància extraordinària. Tot el poble bullia d'admiració, però on es desbordà més l'entusiasme fou en el tec. La senyora Marieta estigué a l'alçada de la seva fama: enraonà per tots, però, és clar, en aquest món, no hi ha felicitat completa. No sabem pas

com fou, però es veu que la senyora Marieta, entre el xerrar, el menjar i el beure es marejà de brava manera: de cop i volta li agafà una basca que caigué més llarga del que era, i perdé per complet tots els sentits.

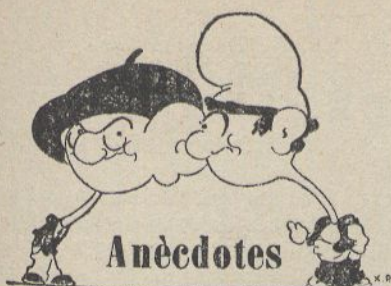
Quin trasbals hi hagué! Tothom corria adalerat per socórrer-la. L'èter, l'aigua del Carme i altres potingues per l'estil foren emprades, però la senyora Marieta no tornava en ella! El seu home que estava per allí a la vora i que no s'havia pas distingit per la seva cura en auxiliar-la, digué, en veure que la malalta no es retornava: Deixeu-la estar, que si això dura, serà la millor dona del món!

* * *

El nostre poble també té la seva senyora Marieta: és l'Esquerra Catalana. Per ara molta xerrameca i pocs fets pràctics. Els representants de Catalunya al Congrés, s'han acreditat de comares d'una manera formidable, i vertaderament, això, com a catalans ens sap molt de greu. Al nostre entendre, ara no és hora de fer partidisme ni lloances als Sindicats anarquistes: és hora que l'Estatut sigui aprovat i que la riquesa del nostre poble torni a ésser el que havia estat abans del 1714. No són moments de xerrar, sinó d'actuar. Però els nostres mascles d'Esquerra no ho creuen així. Haurem d'esperar que els agafi algun tropell, per a repetir-los la frase famosa:

—Deixeu-los estar, que si això dura, seran els millors diputats del món!

PETRITXOL.

I ara que parlem de l'Estatut, vull relatar-vos un cas que s'escaigué en la més graciosa de les viles catalanes. Al casino, hi hagué míting *pro Estatut*. En haver parlat tots els oradors—tres d'ells eren d'esquerra—el president de l'Entitat, amb veu profunda, digué: «Senyors: l'emoció no em deixa enraonar. Em limitaré a pregar-vos que oblideu tot el que us han dit aquests oradors, i que tanmateix voteu l'Estatut».

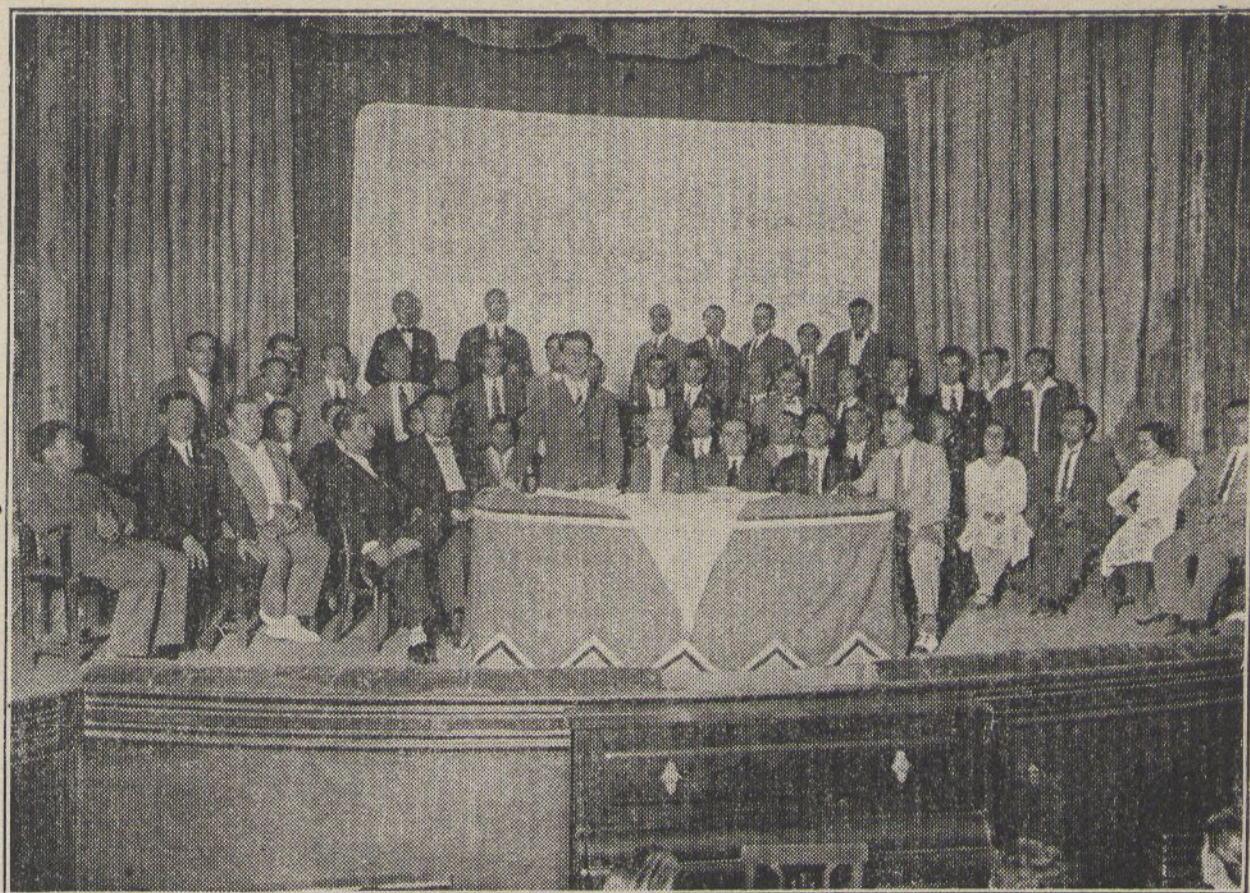
L'Estatut serà bo per a tothom? Hi ha dubtes. El comte de Güell, el títol del qual és suprimit per la nostra *Carta magna* que no s'entén de nobleses, ha passat uns dies de febre. Segons males veus fan córrer, és el canvi de sangs.

Catalunya té un baròmetre de caputxa. Cert que el Pare Miquel d'Esplugues—igual que el baròmetre—s'equivoca alguns cops, però la majoria de vegades encerta quin temps vindrà. Voleu saber la seva darrera profecia? Us la repetiré a cau d'orella: «Miri que n'he arribat a resoldre de conflictes. Però aquests prohoms d'avui, ni el mateix Pare Sant Francesc fóra capaç d'agermanar-los». I tot dient això, s'esfonsà la caputxa, fins a les celles.

I no obstant... la majoria de prohoms d'Esquerra arribaren, no fa pas gaires dies, a un acord perfecte. Xirau els reuní, al pati dels Taroners, i després d'haver-los obsequiat

Una explosió de gas... sol.

La primera Assemblea del DIC

Dimarts, a la nit, en el Saló del Centre Moral de Gràcia, tingué lloc la nostra primera Assemblea. El President accidental, Sr. Pere Aragay, va obrir-la amb breus i assenyades paraules. Tot seguit, el senyor F. Pelauzy donà compte de la tasca realitzada, i llegí els noms de la Junta, que foren acceptats per aclamació.

Va discutir-se el programa general del D. I. C. Les idees emeses cristalitzaran dins un manifest, que publicarem el número pròxim; avancem-ne el paràgraf essencial: «Ens proposem oferir als indiferents i als descreguts, una sèrie d'institucions, defensores dels interessos morals i materials de Catalunya, que atreguin suaument al catolicisme les multituds esgarriades per la propaganda sectària i per la nostra deixadesa».

Com a actuació immediata, els reunits prengueren els següents acords: estendre l'organització del DIC, per totes les contrades catalanes, mitjançant gestions particulars i mítings públics; començar, d'acord amb Casa Vilamala, una campanya en pro del cine moral; iniciar l'organització dels adolescents i dels infants, que tindrà com a òrgan, des de primer d'octubre, el setmanari «L'Eixerit», i fundar tres cercles d'estudis, en el mateix local del DIC, per a la formació de cultes propagandistes.

amb una xocolatada corominesca, els proposà que, per competir amb En Cambó i fer callar els qui ataquen la incultura esquerrana, fundessin una Biblioteca de Grans Filòsofs. Xirau mateix s'encarregà de Descartes;

Corominas, de Stuart Mill; Serra Hunter, dels estoics i els clínics; Campalans, de Petroni; Gassol, de Bergson, la reputació feminista del qual ningú no ignora; Gall, de Pestalozzi; Carrasco, de Balmaes; Companys, de Marx; l'Ainaud, de Maquiavel, i Melcior Font, de Bacó de Verulam.

Censurarà la Biblioteca... Qui? Mister Tusquets?... No, home, no: el senyor Ventura Gassol. La censura, alguns cops serà rigorosa. Impossibile, per exemple, que l'actual Conseller d'Instrucció Pública deixi passar aquella frase de Schopenhauer:

«La dona és un animal que té llargs els cabells i curtes les idees».

Perquè estigueu contents i feu bon dat, encara us n'explicaré una altra d'En Miliu Gassol. Haveu de saber que fins al dia 2 d'agost, ell exercia provisionalment el càrrec de donar pa a les oques. En rebre's les primeres notícies del referèndum, fou confirmat en el càrrec d'una manera definitiva. I foll de joia, per l'honor

rebuda, s'abocà al balcó de la Generalitat i reprengué la seva tasca, amb més llum que mai.

FLABIOL.

Lorés Codina i Roig

**RADIO
CROSLEY**

Trafalgar, 3
BARCELONA

El projecte de Reforma agrària

Tal vegada fóra més escaient d'anomenar-lo projecte de parcel·lació dels latifundis. Puix dintre un projecte de reforma agrària, hom hauria d'englobar hi l'esmena de la contribució territorial i la de totes les lleis contractuals que afecten el règim de terres: l'organització de l'ensenyament tècnic-agrícola: la del crèdit i valoratització dels fruits: de nous procediments per a industrialitzar-los. I potser, encara, d'altres innovacions.

Això sol ja no predisposa gens bé l'esperit a l'estudi de la reforma que ens ofereix la comissió de tècnics nombrada pel Govern. En principi, som defensors decidits de la parcel·lació dels latifundis, sempre i tant que no es conculquin els principis del dret i la justícia. Podem discrepar en els procediments. Atès això, el que primer meravella del projecte, és la manca de precisió (anàvem a escriure llealtat) respecte de la indemnització, deguda als actuals amos de les terres. El projecte, com per defugir un tal obstacle, manifesta que l'ocupació de la terra per part de l'obrer agrícola, només serà temporal, a manera d'un assaig. Això pot suposar tan bona intenció

com hom vulgui. Però reïx senzillament ingenu. El pagès al qual s'ha donat la senyoria d'un domini, qual-sevol, si per cas després li sostreuen, s'aixecarà en revolució. Recordem l'aplicació del decret del ministre italià Visochi.

Tampoc no trobem prou expedita la manera de realitzar la parcel·lació. El projecte estatueix la formació de juntes locals mixtes de bracers i propietaris, organitzades per l'alcal·dia i presidides pel jutge. Aquests són els que faran la repartició segons una munió de dades, i els qui trame-teran tots els enutjosos expedients. Una bastida tal, oimés que entrebancadora, sembla dreçada expressament per jugar dins d'ella d'una manera extraordinària les influències polítiques.

Tampoc no trobem gens faedor ni prudent, que es faculti a la comunitat de camperols explotar la terra col·lectivament. En un país on el cooperatisme és quelcom rudimentari, o bé quelcom que fins repugna a la psicologia de la gent, ens sembla una orientació que mena de dret al fracàs. Hom, amb això, no pot menys de pensar en els assaigs semblants als que ara es pretén d'imposar, de

les cooperatives agrícoles italianes. Hauríem trobat millor que, senzillament, la repartició es projectés de fer-se tota entre famílies.

Encara altres advertiments secundaris podríem fer al projecte de la comissió agrària.

D'entre tots qui considerem més important, és el de la part financiera per a dur-lo a la pràctica. Hom parla de l'obertura, per al primer d'any, d'un crèdit global de deu milions de pessetes, per a conrear com unes 650.000 hectàrees, distribuïdes entre seixanta cinc mil famílies. Adverteixi's que sols ho calculem a base de deu hectàrees per família. Això, de tan estrafolari, ho trobem d'una ingenuïtat esbalaïdora.

Primer de tot, aquestes seixanta cinc mil famílies, durant el primer any, fins i tant que repleguin la collita i la valoritzin en la venda, només per a viure i vestir, cadascuna necessita mil pessetes. I a seixanta cinc mil famílies els caldria, seixanta cinc milions de pessetes. Hom afegeixi a això l'altre diner necessari per a l'adquisició d'utillatge agrícola, necessari per al conreu de les 650.000 hectàrees. I després, encara, el

destinat a compra de llavors, adobs i, pel cap baix, un animal de llaurança. Tot plegat, sense exagerar gota, pot valorar-se en 1.500 pessetes l'hectàrea. Per consegüent, 650.000 importen 975 milions de pessetes. A tenir en compte també els enutjosos expedients per a l'obtenció del crèdit, les oficines del qual són a quatre i cinc cents quilòmetres de distància.

En d'altres països hom podria apel·lar, com a subsidi, el crèdit particular. Però, dins el nostre país, no existeix cap tradició creditícia agrícola dins la banca privada. I en demés, encara que existís, ella no tindria cap eficiència pel cas que tractem, per manca material de matèria pignorable. Aquesta, o bé fóra el mateix lot de terra (pobra, d'escassa valor), o bé els fruits venidors, els quals no poden oferir cap mena de garantia, pels molts riscos a què estan subjectes. I l'Estat, per a una obra així, només ofereix deu milions de pessetes...!

En fi, marquem punt final. Si per cas, prou lleure hi haurà durant la discussió d'ell per escriure'n altres observacions.

TULCIS.

La crisi monetària internacional

Segueix agreujant-se per moments la situació monetària internacional. Poc després de la catàstrofe financiera d'Alemanya, comença a trontollar aquella sòlida Anglaterra que tothom creia indestructible. L'ajuda incondicional que li han prestat Nordamèrica i França no ha reïxit prou eficaç.

I això que ha estat considerable. Qui podia imaginar-se que França concedís tan gentilment 50.000.000 de lliures al Banc anglès d'Emissió? Només ho explica el temor que Anglaterra deixés de prestar a Alemanya el seu ajut econòmic, resolució que conduiria probablement Europa al comunisme, i la por dels conflictes polítics i socials que haurien esclatat a Anglaterra i que potser haurien pertorbat, de biaix, la sanejada hisenda francesa.

Comsevulla que sigui, la injecció de dòlars i de francs no ha bastat a solventar la crisi produïda per tants pressupostos anglesos saldats amb déficit. La lliura torna a fluixejar, amb minses esperances de revalorització.

Cal lloar l'energia del partit laborista. No ha defugit cap responsabilitat. Anuncia que està disposat a donar una formidable estiorada a les despeses, àdhuc en els capítols que, tractant-se de la Gran Bretanya, semblen intangibles. L'Exèrcit, l'aviació militar i civil, la marina mercant,—model i orgull del Vell Continent—, els socors als sense-feina, els sous als funcionaris públics: tot això és abarcat pel programa de reducció, que es proposa nivellar el pressupost anglès.

L'anunci d'una tal reducció ha produït, a tot el món, astorament. Potser en dur-lo a la pràctica s'accentuarà momentàniament la depreciació. Però la intenció és tan ferma, que Anglaterra no tornarà enrera. I com a premi d'haver abandonat el seu orgull en mans dels humils laboristes, mostrarà probablement el camí a tots els països que, havent posat exagerades il·lusions en la confecció de llurs pressupostos, es vegin obligats a cercar l'única solució definitiva: anivellar llurs hisendes.

Una altra lliçó encara. La situació és molt greu: aquella Anglaterra, ubèrrima, haver de pendre mesures restrictives davant de la baixa de la lliura, caldre-li restringir els crèdits, aixecar el tipus de descompte, pidolar ajuda a França i Nordamèrica! I a cada instant, pot presentar-se un altre pànic que arrossegui Europa, i que travessi fins i tot l'Atlàntic. No és un mal peculiar d'Espanya. La crisi econòmica té caràcter mundial i únicament pot resoldre-la una profunda i assenyada transformació social que retorni, a tot el món, l'optimisme perdut.

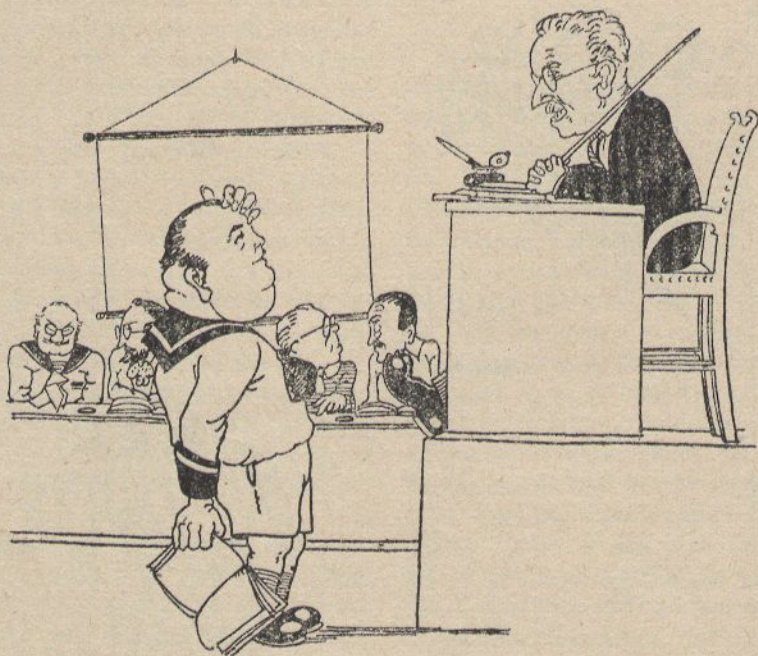
JOSEP M.ª TUSQUETS.

Els Mercats

Aquests aplecs comarcals de contractació i d'intercanvi, determinats com són per les realitats econòmiques i les lleis de la geografia humana, daten des de la més vella tradició en les diferents capitalitats econòmiques de la nostra terra. Fóra tasca bastant inútil la de recollir en aquesta secció les notes de preu de les vàries mercaderies, contractades en els mercats d'ací i d'allà, puix que la premsa diària de Barcelona, i encara amb més exactitud la de les capitals foranes, ja va registrant-les al dia, damunt les seves columnes.

Les nostres pretensions és de fer la secció un mirador panoràmic de la màxima perspectiva possible, sobre causes i fenòmens que determinin oscil·lacions i canvis de preu en els productes. A aquest fi, curarem d'esguardar tot el nostre comerç agrícola sota tres o quatre centres de gravitació econòmica, els quals marcaran com la tònica de tots aquells altres menys importants.

Per això tot d'una els nostres lectors comprendran quan estimable ens serà tota col·laboració ben assessorada, pròpia d'aquell qui viu en la realitat econòmica. I quant l'agraïrem a tots els qui desinteressadament vulguin aportar-nos-la.

—Què és Hisenda, Sr. Prieto?

—Hisenda... Hisenda... Miri, m'ha tocat l'única lliçó que no sabia.

Pedagogia esquerrana

El Directori Pedagògic de Catalunya

No existeix altre estament a Catalunya, dins el qual la gent es miri tant de reüll, com el dels pedagogs. Comptats i mal avinguts!

O ombra enyorada i pia de Fèlix Foguet! I aquella, al lluny, tempestuosa com un núvol de març, Joan Bardina! I aquesta altra, flotadissa i sense enrenou, qui apareix i desapareix entorn de nosaltres, mateix que la lluna entre boires, que hom anomena Eladi Homs! I encara aquesta altra, tota llarga i fatídica, com la silueta d'un astre en eclipsi, Lluís Polch i Torres... Pau als morts!!!

Són els vius, que ells amb ells malicien i es cobegen amb torturador neguit, i per tal d'enganyar-se, fan com si es tapessin els ulls i juguen a la gallina cega. Bell exercici montessorial!

Cap d'ells no ha estat prou càn did per no adonar-se de la pròpia feblesa i estimular-se a la formació d'un agrupament i a l'erecció d'una mena de torratxa per a convertir-lo en castell feudal de les seves lluites i conteses. Temps va ésser temps, que uns tals baluards eren bastits amb rústecs carreus, només escalabornats, com els de les esglésies més endarrerides. Recordem el Mont d'Or de Sant Gervasi: recordem el Mont d'Or de Terrassa.

Allò que era una borda primitiva, o miracle dels temps, i del *voir faire*, havia d'arrodonir-se en mansions senyorials de la Pedagogia nostrada: Comissió de Cultura de l'Ajuntament; Consells de Pedagogia de la Diputació barcelonina primer, de tota la Mancomunitat de Catalunya posteriorment.

El Rector de la una i el de l'altra, són les dues personalitats de més vitalista eficiència pedagògica que hom pot imaginar-se. De cada conversa amb cadascú d'ells, hom podia apuntar una vívida lliçó de coses. La cara finament obesa del de Cultura, cara d'abat de transparència volteriana, s'il·luminava tota d'una translucidesa diabòlica en relatar l'anecdota, no gens faedor de prestigis del dirigent del Consell de Pedagogia. I el d'aquest organisme, figura baladina de color de terra a mig coure, que es desplaça silenciosa com un volar d'ocell; que escondeix dins la corba blincadissa la malficia matussera d'un frare medieval, no es quedava gens endarrera en llançar sagetes del seu buirac contra el rector de la Comissió de Cultura. Durant anys, entre els dos palaus, dreçats front a front en la que avui és plaça de la República, ha existit fins suara un pugilat, per bé que amb el gest cerimoniós del qui dança un minuet... La Pedagogia tanmateix no exigia menys bons modals!

Un dia, a la justa del pugilat, va fer aparició tot silenciosament, un espectador. No va semblar fer-ne cas ni el de la Comissió de Cultura ni el del Consell de Pedagogia. L'espectador, però, va ésser porfidiós en escollir seient a la justa a fi de presenciar i divertir-se en els exercicis del pugilat damunt dit. Era un jovenàs una mica feixuc i untuós en l'esguard del qual les llargues vetlles d'estudi sobre Kant i Hegel, havien estampat una ombra.

— Quin brètol! — exclamà el de Cultura. I una rialla d'abat mefisto-

fèlic estremí el seu rostre i arregussà el seu ventre incipientment convex.

— Es un catedràtic novell, deixeble predilecte d'Ortega i Gasset — va advertir el seu col·laborador predilecte.

I mentre aquest angelical tiró de pedagogia declamava el panegíric del jove professor il·lustre, l'altre, el xef, anava recitant la seva lletania:

— Quin brètol!

— Quin tanoca...

— Quin xolis... — I reia, i la seva rialla, feia ric, ric, ric com un grill nadó

Al seu torn, quan el del Consell de Pedagogia va adonar-se de tot això, ell, viu com una au rapicera, ja havia advertit també l'espectador i sabia qui era. Pedagog germanitzant, calia ésser refusat en nom de la joia del viure mediterrani. Ateu emboirnat i tortuós, calia ésser expel·lit en nom de la doctrina de l'Evangeli. Espanyolitant vergonyós, defensor de la preeminència de l'actual cultura espanyola sobre la catalana, calia ésser menystingut en nom senzillament de la cultura anostrada.

Mentrestant el professor hegelianista sonava l'esquellot; mants corifeus de la pedagogia novíssima conjurava al seu entorn, i ell s'erigia un baluard en lloc estratègic, com els seus altres dos competidors, i s'aparellava les primeres sagetes del buirac. Llavors el de la Comissió de Cultura ja no reia... Mentre una mosca trapella feia exercicis montessorians damunt la seva resplendent calvície i ell esperava que una *meca* li posés en net per centèsima vegada uns comptes, (puix cent vegades els havia perdut) la seva ment atrabiliava, meditava, com un alquimista.

— I si conquistés l'amistat del professor hegelianista?

— I si aquest, per gràcia de les meves diablures, fos convertit en arma per al pugilat contra el del davant?

Només que ell no el coneixia el cervellut filòsof i catedràtic. Però una subvenció municipal (llavors érem als temps d'En Massot, infant arrauxat, tanmateix obedient) podia estendre el pont acostats. I una vegada més el diner, l'hòstia de Satanàs com l'anomena Guilotti, va obrar el miracle d'una *non sancta* comunió.

Mentrestant el del Consell de Pedagogia, tot ondulant la seva còrpora baladina, escondia dintre la corba l'arma per a la pugna contra els seus dos enemics, ara ja avinguts.

La República va ésser proclamada. Un percut d'esverament estremí les ànimes de tots els pedagogs il·lustres, menys la del saberut catedràtic. Aquest, si per cas, fou batzegat per un plaer de revenja. Els esdeveniments el constituïen en amo de la mansió pedagògica; era de cop i volta castellà i senescal a la vegada. Gassol fou nomenat ministre d'instrucció. I el de la Comissió de Cultura va respirar... Anys ha que entre els dos s'estenia una tundra d'indiferència, d'animadversió. En una avioneta podia fàcilment salvar-la; l'avioneta de la seva desimboltura moral. I un matí, ben dejorn, el de la Comissió de Cultura aterritzava no menys que dins el despatx

magnífic del flamant ministre de les Lletres.

— Per molts anys i pel bé de Catalunya — balbucejà el vell pedagog municipal. El ministre poeta va guaitar-lo, il·luminà l'esguard de monjo laic, i amb el capciró del dit menut s'esgardinçà la punta del nas com si li hagués picat una mosca. Gassol, després de tot, ànima cristiana, contemplava pietosament als seus peus, com una víctima, el seu enemic de quinze anys.

Per al del Consell de Pedagogia eren els mossecs del neguit i la desesperança. La tortura contemplativa arregussava el seu front i ensombria el seu esguard.

«Els interessos de la Religió i de la Pàtria exigeixen que jo no deserti del meu lloc d'honor. Així, podré evitar seriosos greuges contra de tant sagrats interessos com jo ací dintre represento. Després de tot, jo també puc oferir els meus sacrificis pel triomf de la República. No, no. Jo no me'n vaig! Que em treguin si per cas».

El del Consell de Pedagogia no posseïa prou desimboltura moral per aterritzar un dia dintre el despatx del sapient catedràtic i donar-li l'enhorabona, tot abraçant-lo. Amb les seves passes alentides una mica, però sempre neguitoses, silenciosament, ingràvidament, es filtrava per salons i alcoves de personatges triomfants, a relatar el seu heroisme del temps de la Dictadura, a oferir els seus serveis al nou règimen i a exaltar els mèrits del gran pedagog universitari, per mica que... es catalanitzés!

Home de diplomàcia a la fi, l'antic regent del Consell de Pedagogia va triomfar.

Tots van triomfar; tots guanyant. Puix el cas va ésser que després de pocs dies, apareixia en el monitor oficial del Govern de Catalunya, el nomenament dels nous assessors pedagògics. Hi són tots tres, acoblats en una exemplar cordialitat. Ells constitueixen el Directori Pedagògic de Catalunya. I la cabellera oriental de Gassol els cobricela, com un emblema religiós.

PELAUZY.

Lletres de Franco a Macià

Sr. D. Francisco Macià.

Idolatrado Avi:

Cuando comienzo a escribir estas líneas, tiemblo de gozo viendo el

gran triunfo que tendrá el plebiscito popular del pueblo, para la aprobación del Estatuto.

Mas, sinceramente, he de decirle, que si como Catalán (amateur) me entusiasma, no es lo mismo como esquerrista y parlamentario. Quizás estas últimas afirmaciones le estranarán; pero me explicaré.

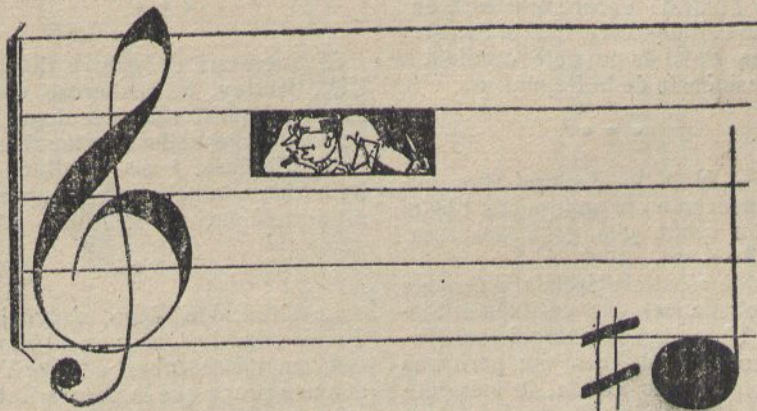
Como Vd. sabe muy bien, querido abuelito, yo soy el que tiene más ojo clínico de todos plegados; pues he de decirles, que Vds. han badado mucho; entre nosotros, hemos de confesar que nos han fastidiado las derechas, ya que según tengo entendido, todos, incluso la gentuza del DIC, han cooperado y están trabajando en la propaganda del Estatuto y esto no debíamos haberlo permitido, pues ahora el pueblo se dará cuenta de que estos partidos están formados por Catalanes de buena fe y amantes de la libertad y de la República, y claro, en otras elecciones será muy difícil engañar al pueblo y por lo mismo, no sé cómo lo apañaremos para que yo salga diputado, que al fin es lo único que me interesa.

Sabrà que tengo el discurso preparado y que cada noche antes de meterme en la cama lo ensayo delante de mi mujer y ella me corrige lo que no digo bien; así es que cuando lo endiñe en el Congreso, hará *forolla*; como quiera que todos nosotros vendremos el próximo domingo para presenciar la votación del Estatuto y si tiene Vd. un momento libre, se lo recitaré para que Vd. me diga su parecer. Hasta ahora, y siguiendo lo acordado en la reunión de la Generalidad, venimos trasteando en los debates del Congreso con la táctica convenida; los efectos hasta la hora presente han sido buenos, pues Lluís y Companys, se están haciendo los amos y no me diga cuando hable yo, que modestia aparte, soy el mejor de todos, según tengo demostrado.

Estoy empipado con Sbert, pues al escribir las cartas me hace volver tonto, pues ahora mismo para escribir Lluís estaba buscando en la máquina la letra Ll. Me olvidaba decirle que mañana cobraremos, mediante la República, las mil beatas del ala que por cierto me vendrán *d'allò més bien*.

Por hoy, nada más, reciba el afecto de su nieto-diputado,

RAMÓN FRANCO.

LA MÚSICA DE MARCEL·LI

Un temps d'espera i un RE sostingut: mala harmonia.

La Setmana Política

Setmana de quietud ha estat la passada. La Cambra no ha treballat i ha discutit poc. Els desordres temuts a Andalusia no s'han reproduït i només una espurna—els fets del Maravillas—ha commogut l'opinió, un xic predisposada a informacions sensacionals. Tota la intensa acció política ha estat portada amb sordina.

I, primerament, l'avant projecte de Constitució. Una cosa ben greu i que s'hi pot passar enlaire. Entre altres coses, la dissolució de les ordes religioses, l'Església reconeguda tan sols com a associació de dret comú, etc. No podem esperar més dels pseudo-intel·lectuals dels quals el senyor Jiménez Asúa és un dels representants més parençosos... i més buits potser.

Tanmateix en aquella sordina cal fer una excepció. Les dues bufetades—sonores, oi?—que el Sr. Niembro donà al Sr. Galarza. En Besteiro, prou va córrer a arranjar-ho per via amistosa; però el Sr. Niembro va acabar l'incident desafiant públicament el Director General de Seguretat. Un fet d'exemplaritat sonora.

I una altra excepció també en la quietud. Les intemperàncies del senyor Prieto, tan escament rebatejats pel Sr. Ortega i Gasset.

Es ben sabut que l'ungulad «6s» socialista, malgrat els seus peus tan delicats no té, ni de bon tros tan delicada la llengua. I és molt possible que els seus exabruptes passin a l'història. Posseeix, a més, un gran do d'intolerància, palesada en totes les ocasions. Si devia fer quedar malament el Partit quan en Besteiro tingué que trencar-li les oracions!...

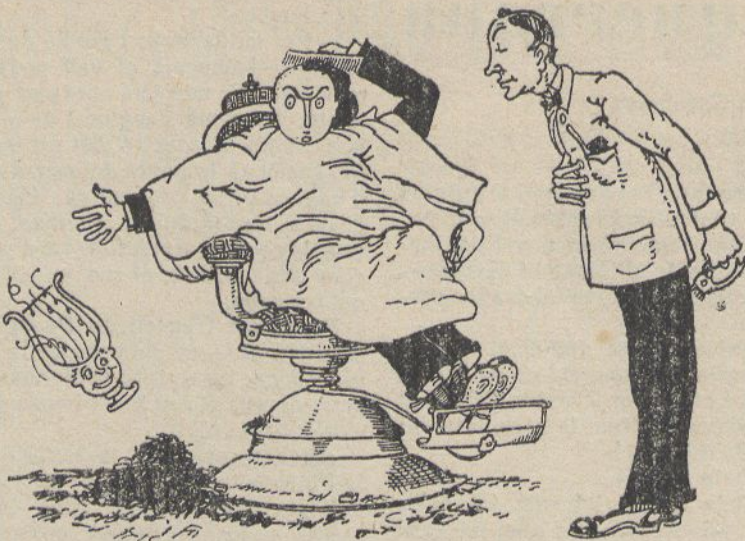
Al·leluia! El Sr. Royo Vilanova, s'ha convertit i ens estima com a germans, i vol la nostra llengua, i els nostres llibres, i fins... els nostres diners. Compreu blat castellà, i el senyor Royo us farà una oda que parli de la fraternitat hispànica, compreu-lo car, i el Sr. Royo us farà fills adoptius de Valladolid; què més podeu demanar? De contrabandistes hem passat a germans: és que el Sr. Royo, també s'ha fet contrabandista?

Per Madrid—encara que les agències ho callin—corre que el Sr. Menéndez Pidal és possible candidat a la Presidència de la República.

La C. N. T. ha declarat, ben públicament que era anarquista. I hi ha qui ha rebut una gran sorpresa. Nosaltres, no.

Els de «Justícia Social», diuen que els treballadors que cotitzen al Sindicat Unic no són anarquistes. Nosaltres diem que tots, no; però una majoria, la més ardida, la més perseverant i la més il·lustrada sí, que és anarquista. El temps donarà la raó a qui la tingui.

A. PALACÍN.

Perdoni, m'acabo de declarar en vaga.

Carnet de l'Estranger

Sembla que l'objecte principal del viatge del Cancellier alemany Brüning i el ministre d'afers estrangers Curtis, a Roma, ha estat posar-se d'acord amb Mussolini sobre les peticions a fer a la pròxima Conferència del Desarmament a Ginebra.

Es tracta de defensar el punt de vista alemany i italià enfront el punt de vista francès. Segons el projecte que envià a les nacions interessades respecte el camí a seguir en la dita Conferència, França no pretén un desarmament radical, sinó proporcional a les necessitats territorials i colonials de cada país.

L'anunciat viatge de Mussolini a Alemanya per tornar la visita dels ministres alemanys, és una prova que les negociacions entre ambdós països van per bon camí, de la qual cosa cal esperar bon resultat per a la Conferència de Ginebra.

Polònia ha dirigit una nota a la Secretaria de la S. de N., en la qual es queixa que mentre totes les nacions d'Europa donen compte de l'estat efectiu de llurs armaments, els soviets s'armen com volen i sense cap control, ço que constitueix un perill nacional i europeu.

L'objecte essencial de la nota és una crida amistosa al seu veí de l'Est, i la creació de condicions d'igualtat entre tots els membres de la S. de N.

El Secretari de guerra dels EE. UU., Hurley, ha embarcat cap a Manila. Aquest viatge és degut a la necessitat d'estudiar la situació creada a Filipines, i els resultats d'ell influiran en la política a seguir en el dit arxipièlag.

La situació a Cuba, s'agreuja de dia en dia. Les vagues a l'Havana i el complot descobert a Nova York, són una prova que la popularitat del president Machado disminueix i que, de no dimitir, serà causa de greus esdeveniments.

JOAN RUNENT.

Una tàctica errònia

Tots els que coneixen, ni que sigui superficialment, la història de la Revolució russa, saben la distinció entre socialistes, menxevics i bolxevics. Els socialistes revolucionaris foren gent liberal, adversos al sindicalisme. Els menxevics predicaven un sovietisme terrorista. Els bolxevics, en compte de lliurar-se a inútils atemptats, preparaven silenciosament i toçuda, la revolució.

No hi ha dubte que la situació social de Catalunya, evoca, sota més d'un concepte, la Rússia de Kerensky. Els socialistes de Largo Caballero actuen com els ministres de Petrograd, els sindicalistes com el grup Lenine, i els anarquistes de la F. A. I. ens recorden el partit menxevic.

Qui triomfà a Rússia? El grup bolxevic, l'adversari de la violència

inútil. No ens estranya que Trotsky desconfiï de la revolució catalana. Sap que els procediments de la F. A. I. que va dominant el sindicalisme únic, són els menys indicats per assolir la victòria. Els nostres obreristes empenen aquella tàctica que durant un segle va esberlar-se contra el tsarisme, i menyspreen la que l'esmicolà en quinze anys.

Una segona observació. A què conduirà, l'atac sistemàtic a tota Religió positiva que caracteritza la tàctica de la F. A. I.? Moralment, Catalunya, no és Rússia. Per a un rus, el Tsar era un Déu, i per tant, corrompre la seva superstició religiosa equivalia a combatre el règim autocràtic de l'Emperador. Per a un català, una cosa és la Religió, i una altra, ben diversa, potser massa diversa, la política. Tot l'esforç esmerçat en una tal feina, ho és endebades. No passa d'un estèril treball marginal, que trobarà resistències àdhuc entre els obrers.

Per què maldem a corregir la tàctica errònia de la F. A. I.? Desitgem el seu triomf? De cap manera.

Però, fidels a la veritat, creiem un deure d'adreçar-nos als obrers i de pregar-los que consultin la veu profunda de llurs consciències. Pel camí del terrorisme i de la irreligió, no assoliran res de perdurable. Catalunya és humanista i cristiana. L'oblid d'aquestes dades produirà, tard o d'hora, un fracàs alligador. Som partidaris de l'obrer, i per això mateix deplorem la tàctica errònia que adés empra la F. A. I.

IMP. ALTÈS. — BARCELONA. — 11166

No es preocupi!

Els cabells blancs poden disimular-se ben fàcilment. No ho endevinarà ningú. N'hi ha prou amb unes quantes friccions del nou producte científic, que s'aplica com una loció. És inofensiu; no taca ni irrita. El seu perfum és d'allò més agradable.

"BELLTON"

CONSERVA SEMPRE JOVE

DE VENDA EN PERFUMERIES I DROGUERIES

fol + 4
05(46.711 Bar) DIC